

Je môj jazyk hodnejší než moja ruka? Druhá časť rozhovoru s P. Kwasniewskim

19. októbra 2020 ✝ Cirkev ✝ Eucharistia

I. časť

John-Henry Westen, šéfredaktor Lifesitenews, sa rozprával s doktorom Petrom Kwasniewskim počas online konferencie Voice of the Family „Láska a zbožná úcta voči nášmu Pánovi“. Druhá časť rozhovoru.

Môžeme teda povedať, že prijímanie na ruku je nesprávne, ba dokonca hriechne pre veriacich, ktorí to takto vnímajú?

Na túto otázku by som odpovedal tak, že najskôr poviem, že Cirkev jasne stanovila podmienky pre prijímanie na ruku, o ktorých sme už predtým hovorili. Aby som to zopakoval, ide o tieto dve podmienky: 1) nedostatok úcty a navodenie falošnej predstavy o Eucharistii a 2) ak existuje riziko znesvätenia, neslobodno dávať sväté prijímanie na ruku.

Povedal by som, že tieto podmienky nie sú nikdy splnené. Všeobecne nie je splnená ani jedna z nich a obe sú väčšinou flagrantne porušované. Takže by som povedal, že z právneho hľadiska je to nesprávne, pretože tieto podmienky nedokážeme splniť. Tieto podmienky boli stanovené, myslím, trochu naivne, ale boli stanovené a teraz sa môžeme obzrieť späť a povedať, že ich vlastne nedokážeme splniť.

Pokiaľ ide o našu konkrétnu situáciu, ak v roku 2020 vidíme, aké veľké škody to spôsobilo viere v reálnu prítomnosť Krista v Eucharistii, adorácii, ktorú sme povinní vzdávať nášmu Pánovi, dôstojnosti kňazstva; ak vidíme, že to umožnilo satanistom dostať sa k hostiám; ak vieme o všetkých týchto veciach – a nie je ťažké ich poznať – potom by bolo nesprávne prijímať na ruku, pretože to problém iba zväčšuje. Prispeli by sme k tomuto problému, ak by sme povedali: „Súhlasím s tým, malo by to tak byť nastálo.“ Myslím si, že je to nesprávne. Keď mám povedať za seba, podľa môjho svedomia, ja by som nemohol prijímať na ruku.

Súhlasím. Nemohli by ste to však trochu bližšie vysvetliť, pretože veriacim sa hovorí, že by mali prijímať týmto spôsobom, a niektorým zasa - najmä teraz počas koronavírusovej pandémie - že iným spôsobom ani nesmú prijímať. Takže pre tých, ktorí nevedia, je to stále hriech? A keď to povie biskup alebo kňaz, je to pre nich hriech?

Toto sú zjavne oveľa kontroverznejšie otázky. Poviem, čo si myslím ako to je, aj keď iní to možno budú rozporovať.

Myslím si, že mnoho biskupov teraz zneužíva svoju autoritu. V prvom rade majú dodržiavať kánonické právo, podľa ktorého je jasné, že veriaci majú právo prijímať na jazyk. Toto je vysvetlené bez akýchkoľvek výnimiek. Pokiaľ sú veriaci náležite disponovaní prijať sviatosť, nemožno im ich odoprieť. A keď sa biskupi

dovoľávajú kánonu o tom, že môže biskup rozhodnúť, ako sa majú uplatňovať práva veriacich (kánon 223), nejde o všeobecne platné vyjadrenie. Biskup mi nemôže povedať, že sa nesmiem oženiť, alebo že sa musím stať mníchom. To sú moje práva, ale nemôže mi stanoviť výkon týchto práv. Toto je všeobecné tvrdenie, ktorého aplikácia bez objasnenia, v tomto prípade nie je možná. Základný postoj je ten, že veriaci by mali mať možnosť prijímať na jazyk.

Avšak, myslím si, že situácia s koronavírusom, v ktorej sa nachádzame, hlbšie odhaľuje skutočnú krízu vo viere biskupov v reálnu prítomnosť nášho Pána a v úcte a adorácii, ktorú Mu dlhujeme.

Prečo to hovorím? Pretože už mesiace sa správajú, akoby fyzické zdravie bolo tým najväčším dobrom, akoby to bolo *summum bonum*: najdôležitejšou vecou, ktorú musíme robiť, je chrániť sa pred koronavírusom, a preto prevencia koronavírusu nám diktuje, ako zaobchádzať s Eucharistiou. To je spôsob myslenia úplne naruby. Veriacim vysiela signál: táto sviatosť je prostriedkom na dosiahnutie určitého cieľa, ktorý Cirkev určuje; nie je to sám Boh, ktorý je tým Cieľom, najvyšším Dobrom, ale iba jedna položka v katolíckom živote, o ktorej sa dá rokovať. Je to v istom zmysle akoby sme povedali, že Svätá omša je „nepodstatná služba“. Potraviny sú nevyhnutné, jedlo pre telo je nevyhnutné, ale jedlo pre dušu už nevyhnutné nie je. Posolstvo potom vyznie nasledovne: Najsvätejšia sviatosť je veľmi osobitná vec, je to pre nás skutočne dôležitý symbol – nie je to však Všemohúci Boh, a preto zaujíma až druhé miesto za fyzickým zdravím.

Myslím si, že takto vyslané posolstvo je hrozné. Zbožná úcta je dôležitejšia, a tu je paradox. Veriaci sú hladní po Najsvätejšej sviatosti, naliehavo ju chcú prijímať, chcú sa opäť zúčastňovať Svätej omše. Cítim to rovnako. Tam, kde žijem, sme vďaka Bohu mohli opäť začať chodiť na Svätú omšu a pristupovať k prijímaniu Eucharistie. Nikdy by sme však nemali svoje súkromné dobro klásť nad spoločné dobro Cirkvi a nad zbožnú úctu a uctievanie, ktoré dlhujeme Bohu. Aj keby to znamenalo zriecť sa svätého prijímania, myslím si, že je to dôležitejšie. V skutočnosti v Pánových očiach budeme mať väčšie zásluhy, keď budeme brániť Jeho právo na to, aby sa s Ním zaobchádzalo s náležitou úctou, ako keby sme za každú cenu chceli ísť na prijímanie a robili všetko, čo nám povedia.

Aby sme v tom mali jasno: takže vlastne biskup skutočne nemôže odmietnuť alebo zakázať sväté prijímanie na jazyk?

Áno, to je moje stanovisko a pokúsil som sa ho zdôvodniť. Mám článok na stránke OnePeterFive, v ktorom sú uvedené všetky citáty z rôznych vatikánskych dokumentov, z ktorých je zrejmé, že normatívny a univerzálny spôsob prijímania je na jazyk. To platí aj naďalej; to sa nikdy nezmenilo. Sväté prijímanie na ruku je výnimkou. Je to indult, povolenie, ktoré podľa môjho názoru nikdy nemalo byť udelené. Všetko, čo hovorí, je: *nemusíte rešpektovať univerzálnu normu, vy máte dovolené praktizovať túto osobitú výnimku*. Biskupi to prevrátia a hovoria: *univerzálnou normou je teraz prijímanie na ruku a vo výnimočných prípadoch alebo na základe povolenia, na jazyk*. To je úplným prevrátením všetkého, čo cirkevné dokumenty o tomto hovorili.

Takže, mohol by biskup legitímne úplne zakázať prijímanie na ruku vo svojej diecéze?

Áno, jednoznačne. Je to možné, pretože prijímanie na ruku je iba povolené. Povolenie je potrebné vyžiadať od Vatikánu, ale nikto ho nemusí využívať. V skutočnosti bolo na svete niekoľko biskupov, ktorí skutočne

povedali, že v mojej diecéze prijímame iba na jazyk; my bez výnimiek dodržiavame univerzálnu normu Cirkvi. To je celkom iná situácia.

Chcel by som tiež spomenúť dôležitosť prijímania nielen na jazyk, ale **na jazyk a poklačiačky**. Svätý Augustín v 5. storočí povedal: *ak nebudeme adorovať Eucharistiu predtým, než ju prijíme, hrešíme*. Preto je aj v Novus Ordo predpísané, že každý musí vykonať nejaký úkon adorácie k Najsvätejšej sviatosti predtým než prijme Eucharistiu. Niektorí si klakne, iní sa pokloní; ale majú urobiť nejaký znak adorácie, inak hrešia. Možno to nevedia, nikto im to nikdy nepovedal, takže sa nemusia osobne cítiť vinní, ale je objektívne nesprávne neprejsť úkon adorácie voči nášmu Pánovi vo sviatosti. Klaknutie bolo tradičným spôsobom takéhoto úkonu adorácie – klaňať sa Bohu a uctievať ho. V kontexte Cirkvi všetci chápeme, že to toto znamená. Ale z praktického hľadiska je pre kňaza oveľa jednoduchšie podať prijímanie niekomu, kto klačí na kolenách, pretože kňaz stojí a jeho ruka je práve na tej úrovni, aby hostiu mohol položiť na jazyk bez akéhokoľvek kontaktu s jazykom. Takto prijímam desaťročia a zatiaľ sa kňazov prst dvakrát dotkol môjho jazyka. Je to veľmi bezpečný spôsob podávania svätého prijímania, pretože medzi rozdávatelom a prijímateľom je dokonalý výškový pomer. V Novus Ordo, keď ľudia stoja v rade, akoby si šli kupovať lístky na autobus či niečo podobné – medzi rozdávatelom a prijímajúcim potom existuje zvláštny pomer. Kňaz alebo rozdávatel je často nižší ako prijímajúci a musí natahovať ruku. To nie je bezpečný spôsob podávania svätého prijímania na jazyk. Takže ak idete prijímať na jazyk, klačte. Preto to prakticky funguje a je to aj úkon adorácie, ktorý dlhujeme.

Zdroj: Robert Cheaib, Pixabay

Ľudia taktiež hovoria o tom, že vôbec nie sú hodní prijímať, a zároveň sa pýtajú: „Je môj jazyk hodnejší než moja ruka?“

Je to absurdná námietka, pretože metafyzicky povedané nijaké stvorenie nie je dôstojné Boha, preto hovoríme *Domine, non sum dignus* – Pane, nie som hoden, aby si vošiel pod moju strechu, ale povedz iba slovo a moja duša uzdravie; a je to pravda. A to hovoríme, aj keď sme v stave posväcujúcej milosti. Dokonca aj svätý Tomáš Akvinský hovoril *Domine, non sum dignus*.

My však hovoríme o čomsi inom. Hovoríme o tom, či sme hodní, o spôsobe, akým prejavujeme svoju pokoru a lásku i naše podriadenie sa a uctievanie Pána. Chceme to prejsť čo najlepším možným spôsobom, a v tomto zmysle sa stávame hodnejší. Svätý Tomáš hovorí, že hodné prijímanie znamená prijímať v stave posväcujúcej milosti so živou vierou a zbožnosťou. Má tým na mysli to, že **pre teba to nie je rutina**, pretože všetci idú na prijímanie alebo preto, že idú tvoji rodičia alebo susedia, a ty ani nevieš, čo to znamená. To by bolo bez viery. Potrebujeme mať skutočnú vedomú vieru, že ideme prijať Pána Ježiša a skutočnú, nie zvykovú zbožnosť (bol som zbožný minulý týždeň alebo viem byť zbožný), tým, že práve teraz

v sebe vzbudzujem akt viery, nádeje a lásky a prosím Boha, aby ma posvätil, očistil a premenil. Takže pre hodné a dôstojné sväté prijímanie potrebujeme živú vieru a opravdivú zbožnosť. V tomto zmysle môžeme sväté prijímanie prijať hodne alebo nehodne.

Pokiaľ ide o jazyk, s ním súvisí jedna veľmi zaujímavá vec. V tradičnom obrade krstu, ktorý sa v Cirkvi používal od staroveku až do jeho zmeny okolo roku 1970, kňaz požehnáva soľ a kladie ju na jazyk krstnému dieťaťu či dospelému so slovami „prijmi soľ múdrosti, nech ti to bude znakom zmierenia s večným životom. Amen“. (Ako viete, požehnaná soľ sa používa na prípravu tradičnej svätenej vody a používajú ju aj exorcisti.) Potom sa modlí:

„Bože našich otcov, Bože, prameň všetkej pravdy, pokorne ťa prosíme, aby si milosrdne zhladol na tohto tvojho služobníka, aby už viac nebol hladný, keď teraz ochutnáva túto prvú potravu soli, ale nech je obohatený nebeským pokrmom, aby v službe Tebe bol zapálený horlivosťou a trvalou radosťou a nádejou. Prosíme Ťa, Pane, veď ho do kúpeľa, kde sa človek nanovo narodí, aby v spoločnosti Tvojich verných si zaslúžil večnú odmenu, ktorú si sľúbil. Skrze Krista, nášho Pána. Amen“.

Zmyslom v samotnom obrade je to, že sa jazyk požehnáva pre prijatie Chleba života. A tak, ak ste pokrstení v tradičnom obrade, váš jazyk je požehnaný, aby mohol náležite prijať hostiu, rovnako ako sú kňazove ruky pri vysviacke požehnané a konsekrované, aby mohol brať Eucharistiu do rúk. *Lex orandi* Cirkvi povedalo áno, to je dôležité. Tak ako Cirkev posväcuje patény, pretože bude na ňu kladená hostia, tak požehnáva aj jazyk krstenej osoby. Zdá sa mi, že musíme tento argument ľuďom vyvrátiť a povedať nie, Cirkev práve z toho dôvodu takmer dvetisíc rokov požehnávala jazyk.

Jeden z argumentov „v čase pandémie“ znie, že keďže prijímanie na jazyk je menej hygienické než prijímanie na ruku, zatiaľ je potrebné prijímať iba na ruku. Ako by ste na to odpovedali?

Už predtým som odpovedal v teoretickej rovine, že by sme nemali zo zdravia urobiť nášho Boha a nemali by sme z ľudského života, tohto smrteľného života,robiť konečné kritérium pri každom našom rozhodovaní.

Ale sú aj odborníci, ktorí nesúhlasia s tým, že prijímanie na jazyk je menej hygienické. Ozvalo sa aj niekoľko lekárov i biskupov, ktorí povedali, že správnym spôsobom podané sväté prijímanie na jazyk nie je o nič menej hygienické, než dávať hostiu prijímajúcim na ruku. Naše ruky sú dosť špinavé a preto nám vždy zdôrazňujú, aby sme si ich umývali. Prakticky je sotva možné predísť tomu, aby sa v priebehu pätnástich minút odniekiaľ nedostali na ruku človeka choroboplodné zárodky. Nebudem tu ani citovať niektoré štúdie o tom, aké špinavé sú predmety a veci, ktorých sa ľudia bežne dotýkajú. Nie som teda vôbec presvedčený, že je hygienickejšie podávať sväté prijímanie na ruku, najmä ak ruka kňaza prichádza do styku s rukou prijímajúceho, čo sa často stáva – pokiaľ vám teda hostia nepadne na zem alebo kvôli tejto šialenej panike nepoužívate stroje ako Nemci, či iným neúctivým, nedôstojným a mechanistickým spôsobom nezaobchádzate s našim Pánom. V skutočnosti, ak kňaz vie čo robí a ľudia kľáčia, ako som už vysvetlil, tak sa zdá, že je oveľa hygienickejšie podať hostiu na jazyk.

Čo by ste teda poradili katolíkom v diecézach, kde biskup zakázal podávať sväté prijímanie na jazyk?

To je veľmi bolestný kríž, ktorý treba niesť. Myslím si, že veriaci môžu urobiť niekoľko vecí. Najskôr môžu skúsiť nájsť kňaza, ktorý je ochotný dať im sväté prijímanie aj mimo omše. S tým je spojený krátky rituál, takže je to prípustné. Týmto by som začal, pretože je veľa kňazov, ktorí si problém plne uvedomujú a sú nútení robiť veci proti svojej vôli a proti právam veriacich.

Ale je možné, že takého ochotného kňaza nenájdeme. Ďalšou vecou, ktorú je možné robiť, je **zintenzívniť svoj modlitebný život** inými tradičnými spôsobmi: intenzívnejšie sa modliť ruženec; modliť sa za časť Liturgie hodín – či už ranné chvály, modlitby cez deň, nešpory či kompletórium; čítať misál. Ak sa nemôžete dostať každý deň na Svätú omšu, vezmite si tradičný misál a čítajte tie bohaté modlitby. Môžete pristupovať k duchovnému svätému prijímaniu. Svätí hovoria, že duchovné sväté prijímanie nám môže priniesť toľko milosti ako sviatostné prijímanie. To však nie je dlhodobé riešenie. Ak to však budeme robiť ako dočasné riešenie, mali by sme sa skutočne čo najlepšie pripraviť. Napríklad niektorí ľudia zapália pár sviečok a skoro ráno sa pomodlia omšové modlitby vykonajú úkon duchovného prijímania a rozjímajú. Možno raz za mesiac sa môžu autom vybrať na nejaké miesto, do inej diecézy alebo kaplnky, kde môžu prijať sväté prijímanie na jazyk.

Momentálne sa nachádzame uprostred boja, v ktorom niektoré diecézy majú jednu politiku a niektoré inú politiku a ďalšie sú zmätené. Idea monolitckej Katolíckej cirkvi je už minulosťou. Momentálne je v nej veľa rozmanitosti. Myslím si, že laici si to uvedomujú a namiesto toho, aby si len zúfali alebo sa hnevali, by mali urobiť všetky kroky, aké len môžu.

A keď máte príležitosť zúčastniť sa Svätej omše, ale povedia vám, že prijímanie dostanete iba na ruku, išli by ste aj tak na omšu? Alebo ju jednoducho budete sledovať v televízii, pretože aj tak nepristúpite k prijímaniu?

Samotná prítomnosť na Svätej omši je obrovským prínosom. Mám o tom článok na OnePeterFive, ktorý by ľuďom mohol pomôcť. Neexistuje nič, čím by bolo možné osláviť Boha viac, ako prítomnosťou na svätej obete omše, aj keď nepristúpite k svätému prijímaniu, pretože na tejto omši je Pán obetovaný v Bohu milej obete a my sa s touto obetou duchovne spájame. Fakticky sa pripravujeme na prijatie sviatosti tým, že sa s ňou duchovne spájame. Určite viete, že nie vždy je potrebné prijímať sviatostne. Je dobré prijímať často, ak je človek disponovaný vierou a zbožnosťou, ale v dejinách Cirkvi boli dlhé obdobia, keď dokonca svätí prijímali maximálne raz týždenne alebo ešte menej často. A tak si myslím, že niekedy môžeme použiť aj tento druh „eucharistického pôstu“ na zintenzívnenie našej túžby po jednote s Pánom a na očistenie našej motivácie, ale aj na odčinenie znesvätení a svätokrádeží. Môžeme to skutočne obetovať a povedať: „Pane, ty vieš, ako veľmi ťa chcem prijať, ale nechcem ťa zneuctiť. Toto Ti obetujem za tých, ktorí sa dopúšťajú svätokrádeží a zneuctenia.“

Dr. Peter Kwasniewski je tomistický teológ, liturgista a zborový skladateľ. Je absolventom Thomas Aquinas College a Catholic University of America. Vyučoval na Medzinárodnom teologickom inštitúte v Rakúsku, Rakúskom programe Františkánskej univerzity v Steubenville a tiež učil na Wyoming Catholic College, ktorú pomohol založiť v roku 2006. Je známym spisovateľom a prednášateľom o tradičnom katolicizme, autor ôsmich kníh.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/je-moj-jazyk-hodnejsi-nez-moja-ruka-druha-cast-rozhovoru-s-p-kwasniewskim/>